

[Heising.]

stor interesse også for Danmark, at der på dette fælles anlæg kan gennemføres en række forskningsopgaver, som, netop fordi de udføres i internationalt samarbejde, kun vil belaste vort land med en lille del af de udgifter, vi ellers ville få, såfremt tilsvarende forsøg skulle gennemføres af os selv og herhjemme. Vore sagkyndige har peget på, at der herved vil kunne tilvejebringes resultater og indhøstes erfaringer, som vil være af største værdi for os, når vi kommer til at stå over for at skulle bygge egentlige atomkraftværker i Danmark. For mig at se som interesseret lægmand på dette felt er vore sagkyndiges bedømmelser rigtige, men jeg vil gerne pege på, at der i atomenergikommissionens sidste beretning under omtalen af spørgsmålet om et fælleseuropæisk rensningsanlæg for bestrålede brændselselementer er nævnt et yderligere synspunkt, der, synes jeg, nok er værdt at understrege, nemlig at det i sig selv er en bestræbelse værdt at søge at begrænse antallet af sådanne anlæg til kemisk behandling af anvendt kernebrændsel, fordi der i disse anlæg bl. a. udvindes plutonium, som ganske vist nok har civil anvendelse, men som også vil kunne anvendes til militære formål. Konventionen om sikkerhedskontrol indeholder netop bestemmelser om kontrol med, at bl. a. plutonium fra anlæg ikke anvendes til militære formål.

Efter mit partis bedømmelse vil det være af betydning for Danmark og nyttigt for os at deltage i dette internationale samarbejde, og jeg kan derfor på mit partis vegne anbefale forslaget om at ratificere konventionen om sikkerhedskontrol med den dertil hørende protokol om oprettelse af en særlig domstol og konventionen om etablering af et europæisk selskab for kemisk behandling af bestrålede brændselselementer. Vi vil fra mit partis side medvirke til, at forslaget nyder hurtig fremme, men er, såfremt det ønskes, naturligvis rede til at deltage i en udvalgsbehandling af problemerne.

Helga Pedersen: Mit parti vil gerne støtte det internationale samarbejde, som etableres med disse konventioner. Det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at det arbejde, der skal gennemføres ved de påtænkte

fællesforetagender, må antages at få betydning for det forskningsarbejde, der udføres på Risøanlægget, det arbejde, som det stående folketingsudvalg har til opgave at følge.

I den form, hvori konventioner som de foreliggende forelægges folketinget, er der jo kun mulighed for et ja eller et nej, men ikke for nogen realitetsændring, hvis en sådan måtte være ønsket. Det arbejde, der kan blive udført, vil vel imidlertid også kunne have økonomiske konsekvenser for Risøanlæggets virksomhed i den ene eller den anden retning, og derfor ville det måske være rimeligt, om folketingets stående udvalg fik mulighed for at se de planer, man måtte have om at tilslutte sig sådanne internationale aftaler i fremtiden, på samme måde som atomenergikommissionen vel har haft lejlighed til at se planerne vedrørende disse konventioner, før man underskrev dem, således at folketingets stående udvalg på sagens forberedende stadium kunne få indtryk af, hvad det hele drejede sig om.

Jeg vil også gerne rejse et andet spørgsmål, som muligvis melder sig. Det fremgår af konventionernes bestemmelser, at der kan blive tale om en vis international inspektion, visse sanktioner, og der er foreslået en international domsmyndighed. Dette rejser spørgsmålet, om man, når en sådan konvention ratificeres fra dansk side, bør iagttage de bestemmelser, vi har i grundlovens § 20 om afgivelse af suverænitet. Det er jo bestemt i grundlovens § 20, at sådanne beføjelser, som der dér er tale om, ved lov kan overlades til mellemfolkelige myndigheder, som er oprettet ved en gensidig overenskomst med andre stater til fremme af mellemfolkelig retsorden og samarbejde, men i sådanne tilfælde kræves der en vis kvalificeret majoritet, for at ordningen kan gennemføres. Nu er jeg ikke i tvivl om, at de konventioner, der her er tale om, opfylder de materielle bestemmelser, som grundloven opstiller. Sagen forelægges i form af forslag til en folketingsbeslutning, altså i og for sig ikke i lovforslags form, og man kan måske diskutere, hvorvidt det, trods grundlovens krav om, at det skal ske ved lov, muligvis kan accepteres, at det sker i beslutnings form. Jeg rejser spørgsmålet, fordi jeg ser af motiverne til grundlovens § 20, at man i sin tid var opmærksom